

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет психології

Кафедра загальної та клінічної психології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Технології консультування у сфері сексуального здоров'я»

Освітня програма перший (бакалаврський) освітній рівень

Спеціальність **053 «Психологія»**

Галузь знань **05 «Соціальні та поведінкові науки»**

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від “26” серпня 2021 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Технології консультування у сфері сексуального здоров'я
Викладач (-і)	Федик Оксана Василівна
Контактний телефон викладача	596066
Е-mail викладача	oksfedyk@ukr.net
Формат дисципліни	очна /заочна
Обсяг дисципліни	3 кредитів ЄКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://magpsychol.pu.if.ua/course/view.php?id=31
Консультації	відповідно до графіку
2. Анотація до курсу	
<p>Сексуальне здоров'я — це не тільки відсутність якихось хворобливих змін в організмі людини, котрі можуть призводити до зниження сексуальної функції, це інтегральний комплекс взаємодіючих компонентів сексуальності — біологічного (анатоמו-фізіологічного), соціального, психологічного, соціально-психологічного, — які забезпечують сексуальну поведінку, складну систему сексуальних стосунків, що зумовлюють оптимальну сексуальну адаптацію до ролі статі, сексуальну гармонію відповідно до норм соціальної й особистої моралі.</p> <p>Програма курсу передбачає оволодіння студентами базових знань з проблем сексуального здоров'я людини і сексуальних відносин між людьми, методами дослідження чоловічої і жіночої сексуальності. Технології консультування у сфері сексуального здоров'я сприяє загальному розвитку особистості за рахунок удосконалення самоусвідомлення та подолання внутрішніх і міжособистісних конфліктів, виробленню адекватних поведінкових і емоційних реакцій на зовнішні подразники, кращому розумінню інших людей. Дана дисципліна розкриває та формує сексуальну культуру, установки і цінності на основі сучасних наукових знань з психології сексуальності, які дадуть</p>	

можливість зберегти своє сексуальне і репродуктивне здоров'я, розуміти сексуально обумовлені особливості поведінки людей, розпізнавати сексуальні дисфункції і девіації.

3. Мета та цілі курсу

Мета курсу: ознайомлення студентів із закономірностями та основними етапами психосексуального розвитку людини, становленням статевої самосвідомості, статевої поведінки, психосексуальної орієнтації, а також поняття "статевої конституції", етапами копулятивного циклу, особливостями чоловічої та жіночої сексуальності, здійснити аналіз порушень статевої функції та сексуальні перверзії у чоловіків та жінок. Психотерапевтична діяльність — це різновид міжособистісного спілкування, а взаємини терапевта і клієнта у більшості випадків вважається провідним засобом психотерапевтичного впливу.

Цілі курсу: забезпечувати реалізацію системного підходу до висвітлення соціокультурних та психологічних аспектів сексуальності, психологічних закономірностей сексуальної поведінки, озброїти студентів знаннями з проблем вікових особливостей сексуальної поведінки, психології подружнього статевого життя, психології статевого розладів. Ознайомлювати студентів з особливостями врахування соціокультурних та психологічних аспектів сексуальності у роботі психолога із клієнтами. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій для покращення результатів роботи з сексуальністю.

4. Результати навчання (компетентності)

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним, мислити концептуально, системно, саногенно.

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії, професійно володіти соціально-психологічними механізмами взаєморозуміння і взаємовпливу.

ЗК12. Здатність і готовність розуміти психологічний зміст суспільних процесів і впливати на них з позицій принципу гуманізму; діяти соціально відповідально та свідомо; ставитись з повагою до мультикультурності та різноманітності.

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології, реабілітаційної психології.

СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту, заходи промоції збереження здоров'я населення.

СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку, адаптація до нових ситуацій у сфері професійної діяльності.

ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи її розв'язання.

ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПР11. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.

ПР12. Складати та реалізовувати програму реабілітаційно-психологічних, психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.

ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, які мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.
 ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.
 ПР18. Виявляти та диференціювати проблеми збереження і відновлення психічного здоров'я, сексуального здоров'я та психологічного благополуччя.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу					
Вид заняття			Загальна кількість годин		
лекції			14		
семінарські заняття / практичні / лабораторні			18		
самостійна робота			58		
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)		Нормативний / вибірковий	
7	психологія	4		вбірковий	
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
1. Сексологія як міждисциплінарна галузь наукового знання. Поняття норми у сексології. Статева конституція.	Лекція	1.Акімова Л. Н. Психологія сексуальності / Л.Н. Акімова. - Одеса: СМІЛ, 2005. – 198с. 2.Діденко С. Психологія сексуальності та сексуальних стосунків: Навчальний посібник. – К.:Арістей,2003.-312 3.Діденко С.В., Козлова О.С. Психологія сексуальності: Підручник.- К.:Академвидав,2009.-304	2 Проаналізуйте основні міждисциплінарні зв'язки сексології. Охарактеризуйте основні критерії сексуальної норми.	10 б. опитування на семінарі; 10 б – за підготовку і презентацію повідомлення	Впродовж семестру
2.Психологічне консультування як професійна діяльність. Поняття про психологічне консультування. Цілі та завдання психологічного консультування. Якість ефективного консультанта	Лекція	1. Каліна Н.Ф. Психотерапія: підручник. /Н.В.Каліна. – К.: Академвидав, 2010. 2.Діденко С.В., Козлова О.С. Психологія сексуальності: Підручник.- К.:Академвидав,2009.- 304 с. 2. Основи психотерапії: Учебное пособие для студентов вузов, которые обучаются по спец. «Психология», «Соц.педагогика» / Л.Ф. Бурлачук, И.А.Грабская, А.С.Кочьян. – К.: Ника-	2 1.Опрацюйте основну літературу та підготуйте повідомлення на тему «Психологічне консультування у сучасному світі» 2.Дайте характеристик у якостей ефективного консультанта	10 б. вибірково, під час опитування на семінарі); 10 б – за підготовку і презентацію повідомлення	Впродовж семестру

		Центр, 1999			
3. Системний підхід під час оцінки його стану, діагностики й корекції порушень сексуального здоров'я. Сучасні методи психологічної корекції проблем у сфері сексуального здоров'я.	лекція/семінар	1.Акімова Л. Н. Психологія сексуальності / Л.Н. Акімова. - Одеса: СМІЛ, 2005. – 198с. 2.Діденко С. Психологія сексуальності та сексуальних стосунків: Навчальний посібник. – К.:Арістей,2003.-312 3.Діденко С.В., Козлова О.С. Психологія сексуальності: Підручник.- К.:Академвидав,2009.- 304 с.	2/2 Дати характеристик у сучасним методам психологічної корекції сексуальних проблем.	10 б. опитування на семінарі; 10 б – за підготовку і презентацію повідомлення	Впродовж семестру
4.Психологічні аспекти сексуальності. Психотехніки в психологічному консультуванні вторинних сексуальних розладів: Психоаналітична концепція в роботі з сексуальними проблемами.	лекція	1.Келли Г. Основы современной сексологии. – СПб., Харьков, 2000. 2.Діденко С. Психологія сексуальності та сексуальних стосунків: Навчальний посібник. – К.:Арістей,2003.-312 3.Седих К.В. Психологія сім'ї:навч.посіб./К.В.Седих. -К.: ВЦ»Академія»,2015.- 192 с	2 Розкрити психологічні аспекти сексуальності чоловіка та жінки.	10 б. вибірково, під час опитування на семінарі; 10 б – за підготовку і презентацію повідомлення	Впродовж семестру
5. Основні принципи класифікації розладів у сексології. МКХ-10.. Розлади статевого потягу (лібідо). Розлади статевої ідентифікації..	Лекція	1.Келли Г. Основы современной сексологии. – СПб., Харьков, 2000. 2Діденко С. Психологія сексуальності та сексуальних стосунків: Навчальний посібник. – К.:Арістей,2003.-312 3. Кришталь В.В. Сексуальная гармония супружеской пары. Харьков, НПФ "Велес", 1996. - 160 с. 4. Кришталь, В.В. Сексология : [руководство	2 Охарактеризувати основні принципи класифікації розладів у сексології.	10 б. опитування на семінарі; 10 б – за підготовку і презентацію повідомлення	Впродовж семестру

		<p>для врачей] : учебное пособие / В.В. Кришталь, С.Р. Григорян. – Москва : Пер Сэ, 2002. – 879 с.</p> <p>5. Ворник Б. М. Практические подходы к классификации нарушений сексуальной функции у мужчин. Лекция для врачей / Б. М. Ворник // Здоровье мужчины. - 2014. - № 4. - С. 13-17</p>			
<p>6. Психосексуальний розвиток та статеві соціалізація. Поняття статі та статево-рольових стереотипів.</p>	<p>Лекція/ семінар</p>	<p>1. Акімова Л. Н. Психологія сексуальності / Л.Н. Акімова. - Одеса: СМІЛ, 2005. – 198с.</p> <p>2. Діденко С. Психологія сексуальності та сексуальних стосунків: Навчальний посібник. – К.: Арістей, 2003.-312</p> <p>2. Діденко С.В., Козлова О.С. Психологія сексуальності: Підручник.- К.: Академвидав, 2009.- 304 с.</p> <p>3. Кришталь, В.В. Сексологія : [руководство для врачей] : учебное пособие / В.В. Кришталь, С.Р. Григорян. – Москва : Пер Сэ, 2002. – 879 с.</p> <p>4. Ворник Б. М., Женская сексологія и сексопатологія [Электронный ресурс] / Б. М. Ворник [и др.] - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2017. - 432 с. - ISBN 978-5-9704-4254-8 - Режим доступа: https://www.rosmedlib.ru/book/ISBN9785970442548.html</p>	<p>2</p> <p>Розкрити етапи формування статі. Охарактеризувати етапи психосексуального розвитку.</p>	<p>10 б. опитування на семінарі; 10 б – за підготовку і презентацію повідомлення</p>	<p>Впродовж семестру</p>

<p>7.Сексуальна норма і патологія. Статева конституція чоловіка і жінки. Сексуальний темперамент. Сексуальний сценарій</p>	<p>Лекція/семінар</p>	<p>1.Темкина А. Сценарии сексуальности и гендерне различия // В поисках сексуальности: Сб. статей / Под ред.. Е. Здравомысловой и А. Темкиной. – СПб.: «Дмитрий Буланин», 2002. 2.Діденко С. Психологія сексуальності та сексуальних стосунків: Навчальний посібник. – К.:Арістей,2003.-312 3/Темкина А. Сценарии сексуальности и гендерне различия // В поисках сексуальности: Сб. статей / Под ред.. Е. Здравомысловой и А. Темкиной. – СПб.: «Дмитрий Буланин», 2002.</p>	<p>2 Дати характеристик у індивідуальній і партнерській нормі. Підготувати міні-лекцію для підлітків з даної теми. Проаналізувати основні причини сексуальних розладів.</p>	<p>10 б. опитування на семінарі; 10 б – за підготовку і презентацію повідомлення</p>	<p>Впродовж семестру</p>
<p>Основні теоретичні моделі та школи консультування Моделі консультативної допомоги: директивна, недирективна</p>	<p>Лекція/семінар</p>	<p>1.Акімова Л. Н. Психологія сексуальності / Л.Н. Акімова. - Одеса: СМІЛ, 2005. – 198с. 2.Мастерс У.Г., Джонсон В.Е., Колодин Р.К. Основы сексологии. Пер. с англ.. – М.: Мир, - 1998. 3.Діденко С. Психологія сексуальності та сексуальних стосунків: Навчальний посібник. – К.:Арістей,2003.-312</p>	<p>2/2 Розкрити психосексуальний розвиток особистості за З.Фрейдом. Розкрити психосоціальний розвиток особистості за Еріксоном</p>	<p>10 б. вибірково, під час опитування на семінарі; 10 б – за підготовку і презентацію повідомлення</p>	<p>Впродовж семестру</p>
<p>9. Сімейне консультування як вид психологічної допомоги сім'ї з проблемами сексуального здоров'я</p>	<p>Семінар</p>	<p>1.Психологічні основи сексуальності: матеріали для самопідготовки до семінарських занять для студентів спеціальності «Психологія» /Редагування та упорядкування О.В.Федик. – Івано-Франківськ: Плай ,2010. – 159 с. 2.Діденко С. Психологія сексуальності та сексуальних стосунків:</p>	<p>2 Дати характеристик у Концепції сексуального здоров'я. Розкрити механізми психологічного захисту.</p>	<p>10 б. вибірково, під час опитування на семінарі; 10 б – за підготовку і презентацію повідомлення</p>	<p>Впродовж семестру</p>

		Навчальний посібник. – К.:Арістей,2003.-312 3.Діденко С.В., Козлова О.С. Психологія сексуальності: Підручник.- К.:Академвидав,2009.- 304			
10. Психопрофілактика порушень сексуального здоров'я. Система принципів психопрофілактики.	Семінар	1.Акімова Л. Н. Психологія сексуальності / Л.Н. Акімова. - Одеса: СМІЛ, 2005. – 198с. 2.Буртянский Д.Л. Сексуальная дисгармония супружеской пары и ее коррекция: Учеб. Пособие для врачей / Д.Л. Буртянский, В.В. Кришталь. – Х.: УИУВ МЗ СССР, 1982.	2 Розкрийте етапи психопрофілактики порушень сексуального здоров'я. Проаналізуйте механізми психопрофілактики сексуальної дисфункції у чоловіків і жінок.	10 б. самостійна робота; 10 б – за підготовку і презентацію повідомлення	Впродовж семестру
11. Консультування стосовно дисгармоній у сексуальній сфері особистості через проблеми пов'язані з сексуальним здоров'ям.	Семінар	1.Психологічні основи сексуальності: матеріали для самопідготовки до семінарських занять для студентів спеціальності «Психологія» /Редагування та упорядкування О.В.Федик. – Івано-Франківськ: Плай ,2010.– 159с. 2.Статеві розлади. Под ред. Й.М.Аптера, Київ, “Здоров'я”, 1974, – 376 с. 3.Статеві розлади. Под ред. Й.М.Аптера, Київ, “Здоров'я”, 1974, – 376 с.	2 Проаналізуйте основні причини сексуальних розладів.	10 б. опитування на семінарі; 10 б – за підготовку додаткової інформації	Впродовж семестру
12.Соціальне та психологічне забезпечення сексуального здоров'я. Роль психологічних чинників у генезі порушення	Семінар	1.Психологічні основи сексуальності: матеріали для самопідготовки до семінарських занять для студентів спеціальності «Психологія» /Редагування та упорядкування О.В.Федик. – Івано-Франківськ: Плай ,2010.– 159с. 2.Статеві розлади. Под ред. Й.М.Аптера, Київ,	4 Розкрийте сутність соціального та психологічного забезпечення сексуального здоров'я. Визначте та проаналізуйте роль психологічних чинників у	10 б. опитування на семінарі; 10 б – за складання програми лікування сексуальних розладів	Впродовж семестру

сексуального здоров'я		“Здоров’я”, 1974, – 376с. 3. Акімова Л. Н. Психологія сексуальності / Л. Н. Акімова. - Одеса: СМІЛ, 2005. – 198с. 4. Мастерс У.Г., Джонсон В.Е., Колодин Р.К. Основы сексологии. Пер. с англ. – М.: Мир, - 1998.	генезі порушення сексуального здоров'я.		
13. Статеве виховання та сексуальна просвіта. Основні принципи статевого виховання та їх характеристика. Основні методи та прийоми статевого виховання.	Семинар	1. Акімова Л. Н. Психологія сексуальності / Л. Н. Акімова. - Одеса: СМІЛ, 2005. – 198с. 2. Формування сексуальної культури молоді / [Балакірева О.М., Галустьян Ю.М., Корегін О.Я. та ін.] – К. : Державний інститут проблем сім'ї та молоді, Український ін-т соціальних досліджень, 2004. – 132 с. 3. Статеве виховання. Навчальний посібник з питань здійснення статевого виховання дітей від народження до юнацького віку. – Миколаїв: «Прінт-Експрес», 2010; Доступно за посиланням: http://www.refmaniya.org.ua/psycholog-ya/shlyachita-prinsipi-zdysnennya-statevogo-vichovannya	2 Скласти програму статевого виховання	10 б. самостійна робота; 10 б – за підготовку і презентацію повідомлення	Впродовж семестру

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання поточної навчальної діяльності. У процесі вивчення дисципліни використовуються такі види контролю: Початковий контроль студентів здійснюється під час проведення практичних занять і включає в себе перевірку теоретичного матеріалу, методом фронтального усного опитування. Поточний контроль здійснюється на практичних заняттях і включає якість засвоєного матеріалу, що охоплюється темою практичного заняття, а також сумлінністю студента в роботі на практичних заняттях. Проміжний контроль проводиться в письмовій формі (самостійна та контрольна робота). Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку. Оцінки з дисципліни виставляються з урахуванням поточних оцінок та підсумкової оцінки. Максимальна кількість балів при вивченні дисципліни 100 балів.
-----------------------------------	---

Вимоги до письмової роботи	Письмової (контрольна) робота студента базується на основних питаннях лекційного курсу та питаннях винесених на самостійне опрацювання. Питання повинні бути розкриті на достатньому рівні.
Семінарські заняття	Семінарські заняття покликані утвердити у студентів конкретні знання з дисципліни з проблем сексуальності людини і сексуальних відносин між людьми, методами дослідження чоловічої і жіночої сексуальності, формувати сексуальну культуру, установки і цінності на основі сучасних наукових знань з психології сексуальності, які дадуть можливість зберегти своє сексуальне і репродуктивне здоров'я, а також вміння застосовувати на практиці психотерапевтичні методики у роботі з сексуальністю.
Умови допуску до підсумкового контролю	Для допуску до підсумкового контролю (залік) студент повинен мати оцінки (відмінну/добру/задовільну) на семінарських заняттях – мінімум 10 балів; отримати мінімальний задовільний бал за самостійну роботу - мінімум 10 балів, отримати мінімальний задовільний бал за написання контрольної роботи – мінімум 20 балів, а також засвоїти матеріали, що винесені на самостійне опрацювання – мінімум 10 балів. Мінімальний сумарний бал для допуску до підсумкового контролю з дисципліни – 50 балів.

7. Політика курсу

Політика курсу «Технології консультування у сфері сексуального здоров'я» передбачає відвідування лекційних та семінарських занять, перездачу усіх невиконаних завдань в силу серйозних запізень на заняття або пропущених пар без поважних причин. Студенти, що слухають дисципліну зобов'язані відпрацювати заняття/ невиконаний обсяг робіт (переписати контрольну роботу, підготувати презентацію, написати самостійну роботу у письмовій формі). У випадку невиконання навчального плану з дисципліни або незадовільної оцінки на заліку студент має можливість перездачі заліку за талоном №2, у разі незадовільної оцінки пропонується перездача за талоном №3 з комісією. Якщо спроби не дали позитивного результату, викладач пропонує студентові повторне вивчення дисципліни.

8. Рекомендована література

1. Акімова Л. Н. Психологія сексуальності / Л.Н. Акімова. - Одеса: СМІЛ, 2005. – 198с.
2. Вестхаймер Р. Секс для чайників. – Киев, 1997.
3. Діденко С. Психологія сексуальності та сексуальних стосунків: Навчальний посібник. – К.:Арістей,2003.-312 с.
4. Діденко С.В., Козлова О.С. Психологія сексуальності: Підручник.- К.:Академвидав, 2009.- 304 https://pidru4niki.com/1584072036123/psihologiya/psihologiya_seksualnosti
5. Здравомыслов В.И., Анисимова З.Е., Либих С.С. Функциональная женская сексопатология. Алма-Ата: Казахстан, 1985. – 272 с.
6. Кочарян А.С. Личность и половая жизнь: Симптомокомплекс маскулинности/феминности в норме и патологии. – Х.: Основа, 1996. – 127 с.
7. Кочарян А.С. Личность и половая роль.-Х.: Основа, 1996. – 127 с.
8. Кочарян Г.С. Современная сексология. – К.: Ника-Центр, 2007. – 400 с.
9. Кришталь В.В., Григорян С.Р. Сексология в 4 частях. – Харьков: Академия сексологических исследований , 1999. – 1152 с.
10. Свядоц А.М. Женская сексопатология. – Кишинев: Штиинца, 1991. – 184 с.
11. Справочник по сексологии, сексопатологии и андрологии/ под. ред.. А.В. Люлько. – К.: Здоров'я 1994/-240 с.
12. Статеве виховання. Навчальний посібник з питань здійснення статевого виховання дітей від народження до юнацького віку. – Миколаїв: «Прінт-Експрес», 2010; Доступно за посиланням:
<http://www.refmaniya.org.ua/psycholog-ya/shlyachi-ta-prinsipi-zdysnennya-statevogo-vichovannya>

13. Статеві розлади. Под ред. Й.М.Аптера, Київ, “Здоров’я”, 1974, – 376 с.
14. Федик О.В. Психологічні основи сексуальності: матеріали для самопідготовки до семінарських занять для студентів спеціальності «Психологія» /Редагування та упорядкування О.В.Федик. – Івано-Франківськ: Плай ,2019. – 195 с. (Доповнене та перевидане).
15. Формування сексуальної культури молоді / [Балакірева О.М., Галустян Ю.М., Корегін О.Я. та ін.] – К. : Державний інститут проблем сім’ї та молоді, Український ін-т соціальних досліджень, 2004. – 132 с.
16. Фрейд З. Очерки по психологи сексуальности. – Харьков, из-во «Фолио», 2000.
17. Шабль Мужчина и женщина: интимные отношения. – Кишенев, - 1990.
18. <https://sexology.education/878-2/>
Національний інститут сексології та сексуального здоров’я

Викладач: Федик Оксана Василівна